

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84640,Opolski-Tadeusz.html>
2022-10-02, 08:04

Opolski Tadeusz

OPOLSKI Tadeusz (28 IX 1917, Lwów – 19 VI 1982, Katowice),
mechanik, konstruktor maszyn dla górnictwa węglowego.
Syn Stanisława, chemika, profesora miejscowego
uniwersytetu, i Marii z Ploderów.

Po ukończeniu szkoły średniej we Lwowie wstąpił na
Politechnikę Lwowską, którą ukończył w 1940. W czasie II
wojny światowej od VIII 1940 do VI 1941 był zatrudniony jako
aspirant w Katedrze Silników Spalinowych Lwowskiego Inst.
Politechnicznego, a od XII 1941 do VII 1944 był kierownikiem
warsztatu firmy „Galikol” we Lwowie. Dyplom magistra
inżyniera uzyskał w 1946 na wydziale mechanicznym
Politechniki Śląskiej.

W 1945–46 wykładał w szkole samochodowej w Nowym
Sączu, a od V 1946 do I 1947 był kierownikiem kolejki linowej
na Gubałówkę w Zakopanem. W okresie II–X 1947 uczył w
Liceum Mechanicznym w Ropczycach.

Następnie przeniósł się do Katowic i podjął pracę w Inst.
Naukowo-Badawczym Przemysłu Węglowego (od 1 IV 1948
Inst. Węglowy w ramach Głównego Inst. Paliw Naturalnych,
od 1950 Głównego Inst. Górnictwa) na stanowisku kierownika
oddziału (XI 1947–VII 1951). Następnie pracował kolejno w:
Inst. Mechanizacji Górnictwa w Katowicach (1951–62), AGH w
Krakowie (1958–63) i na Politechnice Częstochowskiej
(1963–72). W 1964 przebywał naukowo w Indiach.
Równocześnie w 1964–67 był zatrudniony w Centrum
Konstrukcyjno-Technologicznym Maszyn Górniczych KOMAG
w Gliwicach. Pracę doktorską *Wpływ raczka i żerdzi na
prędkość posuwu wiercenia obrotowego w węglu* obronił w
1957 na AGH w Krakowie. W 1967 uzyskał tytuł profesora
nadzwyczajnego.

W 1975 rozpoczął pracę w Lublinie w Wyższej Szkole

Inżynierskiej, gdzie został zatrudniony w Inst. Technologii i Eksploatacji Maszyn działającym na prawach wydziału. O. zajął się organizacją nowo powstałego wówczas kierunku studiów: górnictwo i geologia. Utworzył samodzielny Zakład Maszyn Górniczych. W 1977 został powołany na stanowisko dyrektora Inst. Technologii i Eksploatacji Maszyn i otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. W 1978–81 był prorektorem ds. organizacji i rozwoju; podczas tej kadencji uczelnię przekształcono w Politechnikę Lubelską.

Działalność naukowa O. obejmuje analizę geometrii i dynamiki wiercenia obrotowego w skałach, wykrycie i wyjaśnienie podstawowych ograniczeń prędkości posuwu kombajnów bębnowych oraz wpływu ich konstrukcji na skład ziarnowy urobku. Opracował konstrukcję strugów do pracy w węglu trudno urabialnym, a także zasady ścisłego obliczania stojaków hydraulicznych obudów zmechanizowanych. Był autorem lub współautorem kilkudziesięciu prac naukowych, w tym podręczników: *Urabianie calizny węglowej narzędziami skrawającymi* (1965), *Elementy urabiające nowoczesnych maszyn górniczych* (1966), *Ścianowe kombajny węglowe* (1977), *Maszyny górnicze* (1978), *Maszyny do urabiania i ładowania w kopalniach podziemnych* (1979 i 1980), *Urabianie mechaniczne i fizyczne* (1982).

Razem z W. Regulskim i Z. Koreckim zajmował się konstrukcją ładowarek zabierakowych ROK. Za ich opracowanie i wdrożenie do produkcji wspólnie otrzymali nagrodę państwową II stopnia (1955). Zespołową nagrodę państwową I stopnia O. otrzymał za konstrukcję i wprowadzenie do produkcji kompletu maszyn do urabiania i transportu dołowego wykorzystywanego w górnictwie węgla kamiennego (1966). Był także autorem lub współautorem ponad 20 patentów.

O. był członkiem Rady Naukowej Zakładu Mechaniki Górotworu PAN, Sekcji Technologii Górniczych Komitetu Górnictwa PAN, Polskiego Tow. Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, a także Stow. Inżynierów Mechaników Polskich, Stow. Inżynierów i Techników Górnictwa oraz NOT. Wchodził w skład komitetów redakcyjnych czasopism: „Archiwum Górnictwa”, „Zeszyty Problemowe Górnictwa”, „Zeszyty

Naukowe Politechniki Lubelskiej”.

Otrzymał wiele odznaczeń, m.in. Złoty Krzyż Zasługi (1956), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1961). Jedna z sal wykładowych Politechniki Lubelskiej nosi jego imię.

SBTP (K. Schabowska).

B. Ćwięk: *Górnictwo polskie XX wieku*, t. 1. *Lata 1900-1950*, Kraków 2009; *Politechnika Lubelska 55 lat, 1953-2008*, red. I. Czajkowska-Deneka, M. Szatkowska, Lublin 2008; *Politechnika Lubelska. 40 lat Uczelni*, red. T. Latocha, Lublin 1993; *Politechnika Lubelska: 1953-2003*, red. A. Włodarczyk, Lublin 2003.

Andrzej J. Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)